

باسمه تعالی

شیوه نامه برگزاری کرسی های تفسیر ترتیبی

(با محوریت سوره های حجرات و لقمان)

مقدمه:

نجات انسان امروز و جامعه انسانی در عمل به قرآن است و تا هنگامی که قرآن درست فهم نشود درست عمل نخواهد شد؛ تدبر در قرآن و فهم کلام خدا و بهره گیری بیشتر از این زلال ناب، بی چراغ راه ممکن نخواهد بود. احادیث شریف حضرات معصومین(ع) در شرح و تفسیر آیات نورانی قرآن و سال ها غور و تدقی علمای عظیم الشان تاریخ شیعه بر روی قرآن، همه و همه برای برافروختن آن چراغ و برافراشتن آن علم راهنماست؛ چراغی که انسان را از بطون آیات عبور داده و به جرعه ایی از بحر بی کران قرآن میهمان می کند.

علم شریف تفسیر و شرح آیات شریفه ی قرآن پل واسطی است که تلاوت و قرائت قرآن را به عمل به این گنجینه ی آسمانی اتصال می دهد. قرآن، خود، آدمی را به این تدبر و تفکر در آیات روح بخش فرا می خواند (كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُوا الْأَلْبَابِ - ص ۲۹) و او را به تبعیت از آیات دعوت می کند. (وَاتَّبِعُوا أَحْسَنَ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ - زمر ۵۵)

تعریف کرسی تفسیر:

کرسی تفسیر قرآن کریم، مجلسی است که در آن استاد مفسری برای مخاطبین علاقمند، آیه یا آیاتی از قرآن را شرح داده و بر عمق فهم و برداشت ایشان از آیات می افزاید.

مفسر معمولاً از آیات دیگر قرآن، احادیث و اقوال مختلف مفسرین صاحب نام برای شرح، بسط و بیان مفهوم آیه مورد نظر استفاده می کند.

عموما کرسی تفسیر به دو صورت تفسیر موضوعی و تفسیر ترتیبی برگزار می گردد. در تفسیر ترتیبی مفسر یک سوره یا بخشی از قرآن را به صورت آیه به آیه و براساس ترتیب و تسلسل آیات و طی جلسات مختلف تفسیر نموده و پیش می رود در حالی که در تفسیر موضوعی، بنا بر نظر مخاطبین یا صلاحدید مفسر، آیه یا آیاتی با موضوع خاص برای یک یا چند جلسه انتخاب شده، تفسیر می گردد. به طور کلی هدف تفسیر موضوعی مشخص کردن دیدگاه نظری قرآن و نهایتا شرح نظر اسلام درباره موضوعاتی مشخص است.

دستورالعمل برگزاری کرسی های تفسیر ترتیبی:

الف) ساختار اجرایی:

الزامات :

- ۱- مسئول اجرای طرح در مسجد، امام جماعت می باشد.
- ۲- مقتضی است فردی به عنوان مسئول هماهنگی طرح، توسط امام جماعت انتخاب شده و جهت انجام هماهنگی و امور دبیرخانه ای به ستاد مرکزی معرفی گردد.

پیشنهادهات:

- ۱- باتوجه به زمینه های موجود پیشنهاد میگردد دارالقرآنی (ولو به صورت غیررسمی و مردم نهاد) در مسجد تأسیس گردد.
- ۲- مناسب است امام محترم جماعت جهت جلب حداکثری از ظرفیت شورای فرهنگی مسجد در این خصوص استفاده حداکثری ببرد.

ب) برنامه ریزی و گزارش دهی

الزامات:

- ۱- مقتضی است کاربرگ های نظرسنجی، پس از تکثیر در اختیار مدعوین قرار گرفته و پس از تکمیل جمع آوری گشته و به نواحی مربوطه ارسال گردد.

- ۲- شایسته است مسئولین محترم کرسی ها با ناظرین، نهایت همکاری را داشته باشند.
- ۳- ارسال صوت کامل دو جلسه منتخب از کرسی تفسیر به همراه منتخبی از تصاویر مربوطه در قالب CD و تکمیل کاربرگ های گزارش گیری الزامی بوده و مساجد موظف به ارسال این CD و گزارشات به ناحیه مربوطه می باشند.
- ۴- ارزیابی پایانی و حمایت های مادی و معنوی از مسجد برگزار کننده طرح، منوط به ارائه گزارش ناظران و ارسال و تکمیل کاربرگ ها و گزارشات مذکور می باشد.

ج) تمهیدات اجرایی:

الزامات

- ۱- در کرسی تفسیر، برنامه محوری و اصلی، تفسیر آیات قرآن کریم است. به این معنی که مفسر قرآن، به عنوان سخنران، بعد از بیان شان نزول، ویژگی ها و مختصات آیه یا آیات مورد نظر به شرح و تبیین آیات به گونه ای که در کتب تفسیری معتبر آمده است می پردازد. برگزاری سایر برنامه ها اعم از مداحی، سخنرانی های غیرمرتبط با موضوع تفسیر قرآن، کرسی های تلاوت و ... که ممکن است، کرسی تفسیر را تحت شعاع قرار دهند، در کنار برگزاری کرسی تفسیر پیشنهاد نمی گردد. در این طرح محل برگزاری کرسی تفسیر، الزاما مسجد است. بنابراین برنامه ای که فاقد این شرایط باشد از نظر ستاد مرکزی، کرسی تفسیر محسوب نمی شود.
- ۲- شایسته است مسئولین محترم، نسبت به تمهید مقدمات برگزاری کرسی از قبیل؛ تهیه قرآن، آماده سازی سیستم صوت و ... اقدام نمایند.
- ۳- لازم است تبلیغات درخوری (اعم از نصب بنر، تبلیغ در پورتال های شهری، چاپ پوستر و تراکت، ارسال پیامک و ...) جهت اطلاع رسانی برگزاری کرسی تفسیر انجام شود.
- ۴- زمان آغاز کرسی های تفسیر ترتیبی پس از ماه مبارک رمضان و آغاز ماه شوال می باشد.

پیشنهادهات:

- ۱- در فاز اول اجرای این طرح، تفسیر ترتیبی سوره های لقمان و حجرات توسط ائمه جماعات پیشنهاد می گردد.
- ۲- چنانچه مساجدی آمادگی برگزاری کرسی تفسیر ترتیبی را داشته، ولی به دلایلی نمی توانند از امام جماعت به عنوان مفسر استفاده نمایند، می توانند با هماهنگی و معرفی ناحیه مربوطه اقدام به دعوت از دیگر مفسرین و روحانیون نمایند.
- ۳- زمان برگزاری کرسی سی دقیقه پیشنهاد می گردد.
- ۴- پیشنهاد می شود مسئولین محترم علاوه بر تفسیر از برنامه هایی نظیر مسابقات مرتبط قرآنی، دعوت از حافظان (بالاخص کودکان و خردسالان) تقدیر از پیشکسوتان و خادمان قرآن کریم و ... به عنوان برنامه های جنبی استفاده نمایند. بدیهی است اجرای این برنامه ها نباید موجب به حاشیه راندن محور و اصل برنامه ها (تفسیر قرآن) گردد.
- ۵- مسئولین محترم می توانند از طرح های گرافیکی که در پرتال مرکز بارگذاری می شود برای تبلیغات و فضا سازی استفاده نمایند.